

Anglosasom sa nedá veriť ani slovo. Objavený dokument to potvrdil: RUSKU BOLO SLÚBENÉ NEROZŠIROVANIE NATO NA VÝCHOD

- editor007 | 1. července 2024

RUSKO / NATO: V čase eskalácie napätia okolo Ukrajiny Rusko tvrdo presadzuje, aby sa jednotky NATO stiahli z krajín bývalej východnej Európy. Tvrdí, že mu to bolo slúbené pri rokovaní o zjednotení Nemecka v roku 1990. Západ to popiera a Moskva doteraz nepredložila žiadne dôkazy. Jeden však našiel nemecký týždenník Der Spiegel ešte v roku 2022. A tentokrát nejde len o spomienky, Spiegel ukazuje aj diplomatickú depešu.

V Bonne sa 6. marca 1991 zišli ministri zahraničia USA, Británie, Francúzska a Nemecka. Rokovali o zaistení bezpečnosti Poľsku a ďalším východoeurópskym krajinám, ktoré sa vymanili zo sovietskeho vplyvu a dávali jasne najavo svoj príklon k Západu a jeho bezpečnostným štruktúram. Rokovanie sa konalo na mimoriadnej schôdzke Politického poradného výboru Varšavskej zmluvy v Budapešti, kde sa 25. februára 1991 rozhodlo o rozpustení vojenských štruktúr. Varšavská zmluva potom bola formálne rozpustená 1. júla 1991.

Zástupcovia Francúzska, Británie, USA a Nemecka sa v marci 1991 v Bonne zhodli, že prijatie východoeurópskych krajín do NATO je „neakceptovateľné“. Dal to najavo nemecký zástupca Jürgen Chrobog (budúci nemecký veľvyslanec v USA).

„Chrobog (Nemecko) povedal, že sme potrebovali nové nápady, ako zaistiť bezpečnosť stredoeurópskych a východoeurópskych krajín. Dali sme jasne najavo počas rokovaní vo formáte 2+4, že by sme nemali rozširovať NATO na východ. Nemali by sme preto ponúkať členstvo v NATO Poľsku a ďalším,“ stojí v diplomatickej depeši.

Formátom 2+4 je mienená konferencia medzi spojencami z druhej svetovej vojny (USA, Sovietskym zväzom, Francúzskom a Britániou) a vládami oboch nemeckých štátov (Nemeckej demokratickej republiky a Spolkovej republiky Nemecko). Jednalo sa na nej o podmienkach zjednotenia Nemecka. Rokovania boli ukončené 12. septembra 1990 v Moskve podpisom zmluvy o štátnej suverenite zjednoteného Nemecka.

Američania o dojednaní nerozširovať NATO na východ vedeli. Americký zástupca, budúci veľvyslanec USA v Británii Raymond Seitz, podľa Chroboga súhlasil.

„Dali sme jasne najavo Sovietskemu zväzu pri rokovaní vo formáte dva plus štyri aj pri ďalších rokovaní, že nevyužijeme výhody stiahnutia sovietskych vojsk z východnej Európy. NATO by sa nemalo formálne ani neformálne rozširovať na Východ.“

Podpísané nebolo nič

Der Spiegel uvádza, že tieto nové objavy v archívoch zodpovedajú množstvu ďalších dokumentov z doby po páde Berlínskeho múru, ktoré sú teraz prístupné. Súčasne však pripomína, že Západ po roku 1989 nepodpísal s Kremľom žiadnu zmluvu, ktorá by to jasne stanovila, prísľub mal byť ústny.

Dlho sa však neobjavovali žiadne dôkazy potvrdzujúce, že by sa o nerozširovaní NATO pri rokovaní o zjednotení Nemecka hovorilo, aj keď nemecký minister Hans-Dietrich Genscher o tejto možnosti hovoril už 31. januára 1991, avšak nemal pre to žiadnu podporu.

Pri rokovaní v Bonne 6. februára 1991 navrhol upokojiť sovietskeho prezidenta Michaila Gorbačova vyhlásením, že NATO nezamýšľa expanziu na Východ. Britský minister Douglas Hurd s tým podľa záznamov nemeckej diplomacie súhlasil.

Genscher potom 9. februára pri rokovaní so sovietskym ministrom zahraničia Eduardom Ševarnadzom povedal:

„Obávame sa, že členstvo zjednoteného Nemecka v NATO vytvára komplikácie. Pre nás je jedna vec jasná, NATO sa nebude rozširovať na Východ. To platí všeobecne,“ poukázal Genscher na to, aby bolo jasné, že nejde len o rozšírenie na územie NDR.

Zhrdený Putin a požiadavky Ruska

Písomné garancie však Sovietsi nedostali. Ruský prezident Vladimír Putin, ktorý teraz tlačí na stiahnutie NATO späť na Západ, tiež sa na tradičnej tlačovej konferencii sťažoval:

„V deväťdesiatych rokoch nám slúbili - ani centimeter na východ. A teraz sú v Poľsku a Rumunsku raketové systémy. Kto koho ohrozuje? Prišli sme my k hraniciam USA alebo Británie? Vy nám musíte dať garancie. Teraz hneď.“

Putin na tlačovej konferencii pred Vianocami ešte dodal, že problém je, že to nie je nikde napísané, ako pripomína Západ.

„Chceli sme, aby sa (NATO) nerozširovalo, ale ono sa rozširovalo. Hovorilo sa o garanciách pre všetkých, ale nie sú. Bolo to povedané, ale kde je to napísané na papieri? Nikde,“ uviedol ruský prezident.

Putin však nie je prvý ruský predstaviteľ, ktorému vadí rozširovanie NATO na Východ, Rusko sa už v roku 1993 podľa Spiegelu sťažovalo, že rozširovanie NATO porušuje ducha záveru konferencie 2+4.

Celá otázka je však zložitejšia, Gorbačov poprel, že by nešlo o rozširovanie NATO všeobecne, ale že sa „diskutovalo o garancii, že sa nebude rozširovať vojenská štruktúra NATO“.

To by znamenalo možné členstvo v NATO aj pre členov bývalej východnej časti železnej opony, ale nie dislokovanie zahraničných, napríklad britských alebo amerických jednotiek na ich území. A to teraz požaduje Rusko.

ZDROJ: Der Spiegel / portál rua.gr / Novinky / Zem&Vek